

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

Національного університету

«Острозька академія»

I. D. Pasichnik

І.Д.Пасічник

26 лютого 2018 р.

Програма

фахового вступного випробування

для вступників на навчання ступеня магістра зі спеціальності

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська

Острог-2018

Програма фахового випробування для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста зі спеціальності 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська / Укладачі – доц. Костюк О.Ю., доц. Коцюк Л.М., доц. Новоселецька С.В. - Острог: НаУ-ОА, 2017.

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії НаУОА (Протокол №2 від 26 лютого 2018 р.)

Пояснювальна записка

Програма вступного іспиту складена на основі чинних стандартів підготовки бакалаврів у системі вищої освіти та з урахуванням цілей і завдань навчання в магістратурі.

Мета вступного іспиту в магістратуру полягає у визначенні відповідностей знань, вмінь та навичок абітурієнтів вимогам навчання в магістратурі, що спрямоване на:

- ▲ інтенсивне вдосконалення рівня мовної компетенції студента як в аспекті мови, що вивчається, так і знань про мову, які відображають сучасний стан лінгвістичної науки та лінгводидактики;
- ▲ оволодіння методологією та методикою наукової роботи в галузі лінгвістики, лінгводидактики.

Виходячи з кваліфікаційної характеристики навчальних програм підготовки бакалаврів, випускник, що отримав кваліфікацію бакалавра повинен, зокрема:

- ▲ володіти розвинутою культурою мислення, ясно і логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово;
- ▲ володіти навичками наукової організації праці, бути обізнаним з можливостями і методами застосування комп'ютерної техніки у своїй професійній діяльності;
- ▲ володіти різними видами мовленнєвої діяльності на базі достатнього обсягу знань з фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації.

У відповідності до вимог кваліфікаційної характеристики бакалавр на вступному іспиті в магістратуру повинен продемонструвати знання такого циклу спеціальних теоретичних дисциплін: теоретична граматики, лексикологія, стилістика, теоретична фонетика, історія англійської мови, теорія та практика перекладу, літератури Англії, а також достатньо високий рівень мовної компетенції.

Іспит проводиться у формі тестових завдань.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Програма вступного іспиту з англійської мови до магістеріуму охоплює 7 блоків теоретичних курсів. Перший блок охоплює найважливіші питання з лексикології, другий – зі стилістики, третій – з історії англійської мови, четвертий – з теоретичної фонетики, п'ятий – з теоретичної граматики, шостий — з теорії та практики перекладу, сьомий — з літератури Англії. В основу цих блоків покладено програми обов'язкових дисциплін з англійської мови – “Лексикологія”, “Стилiстика”, “Історія англійської мови”, “Теоретична фонетика”, “Теоретична граматики”, “Теорія та практика перекладу”, “Література Англії”.

Блок 1. Лексикологія.

1. Філософські та загальнонаукові поняття лексикології. Основні поняття лексикології, загальнонаукові поняття, предмет науки, суміжні науки, функції та мета. Типи і види лексикологій, синхронія, діахронія, синтагматика та парадигматика.
2. Загальні проблеми теорії слова. Значення слова. Типи значення. Морфологічне, фонетичне та семантичне мотивування. Лексико-семантичне поле.
3. Етимологічні особливості словникового складу англійської мови. Слова корінного та іншомовного походження. Причини і шляхи запозичень. Асиміляція, типи і ступені асиміляції.
4. Запозичення з конкретних мов. Кельтські, латинські, грецькі, скандинавські та французькі запозичення.
5. Морфологічна структура англійських слів. Словотвір. Афіксація, словоскладання, конверсія. Типи і шляхи словотвору. Продуктивні та непродуктивні способи творення.
6. Семасіологія. Полісемія. Типи семантичних компонентів. Значення і контекст. Причини розвитку нового значення. Метафора та метонімія. Семантичні зміни: розширення, звуження, “зниження” та “підвищення” значення слова.

7. Омонімія. Омоніми. Класифікація омонімів. Джерела омонімії.
8. Фразеологічні одиниці в англійській мові. Словосполучення та фразеологічні одиниці. Критерії розмежування вільних словосполучень і сталих виразів. Класифікація фразеологічних одиниць.
9. Стилiстичне розшарування лексики. Нейтральні слова, літературні слова, колоквіалізми, сленг, архіізми, терміни, офіційний та неофіційний шар лексики.
10. Синонімія, антонімія та гіпонімія. Критерії синонімії. Типи синонімів. Джерела появи синонімів. Антоніми.
11. Мова – індикатор суспільства. Лексична диференціація територіальних варіантів. Діалекти Британського варіанта англійської мови. Діалекти США.

Блок 2. Стилiстика

1. Філософські та загальнонаукові поняття стилістики. Основні та вихідні поняття стилістики; загальнонаукові поняття, предмет науки, суміжні науки, функції та мета. Типи і види стилістик, структура; мова, мовлення та текст.
2. Стилiстична фонетика і морфологія. Фонетичні засоби стилістики, інструментовка, алітерація, асонанс; фонографічні виразні засоби; виразні засоби та стилістичні прийоми морфології; стилістичне використання морфологічних категорій різних частин мови.
3. Стилiстична лексикологія. Стилiстична класифікація словникового складу мови; денотативне та конотативне значення, слова підвищеного та зниженого стилістичного тону, нейтральна лексика, терміни, історизми, архаїзми, неологізми, запозичення, розмовна лексика, сленг, вульгаризми, діалектизми.
4. Стилiстична семасіологія. Виразні засоби семасіології; вторинна номінація; фігури заміщення як виразні засоби семасіології, фігури якості, фігури кількості; гіпербола, мейозис літота, метонімія, синекдоха, перифраз, евфемізм, метафора, епітет, антономазія, персоніфікація, алегорія, іронія.
5. Стилiстична семасіологія. Стилiстичні прийоми семасіології та їх функціонування в тексті; фігури суміщення, фігури тотожності, фігури нерівності, фігури протиставлення; порівняння, синоніми, оксюморон, антитеза, градація, розрядка, зевгма, гра слів.
6. Стилiстичний синтаксис. Виразні засоби та стилістичні прийоми синтаксису; синтактико-стилiстична парадигма, редукція та експансія нейтральної синтаксичної моделі, порушення порядку слів нейтральної синтаксичної моделі, транспозиція значення речення; еліптичні та номінативні речення, апосіопесіз, асіндетон, парцеляція, повтор, перелік, тавтологія, полісіндетон, паралельні конструкції, інверсія, відокремлення, хіазм, анафора, епіфора, риторичне запитання.
7. Функціональні стилі англійської мови. Поняття стилю у стилістичній науці, стиль мови, мовлення та мовленнєвої діяльності; підходи до визначення поняття “стиль”; класифікація функціональних стилів сучасної англійської мови.
8. Інтерпретація тексту. Антропоцентри художнього тексту, образ автора, образ персонажа, оповідач, імпліцитний автор.

Блок 3. Історія англійської мови

1. Індоевропейські мови. Техніка лінгвістичної реконструкції. Прото-індоевропейська мова. Загальна характеристика індоевропейської мовної сім'ї; термін „індоевропейські мови”; географічний ареал поширення індоевропейських мов; поділ на мовні групи: албанська, балтійська, вірменська, германська, грецька, кельтська, індійська, іранська, італійська, слов'янська, тохарська, хетська.
2. Загальноєвропейські риси германських мов. Спільні риси германського мовного ареалу. Наголос; голосні; способи артикуляції приголосних; морфологічна структура слова; особливості іменникових частин; зміна індивідуальних парадигм на регулярні утворення; система особових закінчень дієслів; спільна загальноєвропейська лексика.

3. Хронологічний поділ Історії англійської мови. Періоди в Історії англійської мови: традиційна або класична класифікація; класифікація на сім періодів; класифікація Генрі Світа. Загальна характеристика давньоанглійської мови. Давньоанглійські діалекти. Роль діалекту Вессекс. Давньоанглійські писемні пам'ятки. Основні історичні події 5-11 століття. Словниковий склад давньоанглійської мови.
4. Давньоанглійська орфографія, давньоанглійська фонетика. Система давньоанглійських приголосних та голосних, давньоанглійський наголос. Основні фонетичні процеси у системі давньоанглійських голосних та приголосних.
5. Давньоанглійська морфологія. Давньоанглійський іменник (граматична категорія роду, числа, відмінка), дієслово (класи, граматичні категорії), прикметник (категорія роду, числа, відмінка; сильна і слабка відміни; ступені порівняння), займенник, числівник.
6. Особливості синтаксису давньоанглійської мови. Словниковий склад давньоанглійської мови.
7. Середньоанглійська мова: спрощення відмінкової системи іменників, уніфікація типів відмінювання прикметників, руйнування системи сильних дієслів.
8. Ранньонорманнська мова: великий пересув голосних, зміни в орфографії, розвиток аналітичних конструкцій.

Блок 4. Теоретична фонетика

1. Фонетика: вивчення мовних звуків. Аспекти фонетики. Розділи фонетики. Фонетика та викладання мови.
2. Фонема та вивчення фонемної системи. Артикуляційна база англійської мови. Фонема та її функції. Алофони. Сполучуваність фонем. Модифікація фонем у зв'язному мовленні. Фонологічні опозиції.
3. Транскрипція та її типи.
4. Класифікація голосних та приголосних.
5. Склад як фонетична та фонологічна одиниця. Типи складів. Теорії утворення складів.
6. Типи словесного наголосу. Функції словесного наголосу. Теорії постановки словесного наголосу. Акценту альні типи англійських слів. Фразовий наголос. Розподіл фразових наголосів у висловлюванні.
7. Ритм в англійській мові, його типи та функції. Ритм в прозі та поезії.
8. Інтонація як повнозначна одиниця. Система англійської інтонації. Структура інтонації на акустичному та перцепційному (сприйняттовому) рівні. Функції інтонації. Системи графічного відтворення інтонації різними фонологічними школами. Стилістичне використання інтонації.
9. Мовна мелодика, гучність, фразовий наголос, темп, паузація, тембр голосу та їхня взаємодія в англійському висловлюванні.
10. Територіальна різноманітність англійської вимови. Національні стандарти в англословних країнах. Received pronunciation (RP) – літературна вимова у Великобританії. Відмінності між Британським та Американським стандартами вимови.

Блок 5. Теоретична граматики

1. Предмет, мета, завдання та основні поняття теоретичної граматики англійської мови, а саме: прагматичні та синтагматичні типи зв'язків граматичних елементів; форма, значення та функція; граматичне значення (лексичне значення); граматичні опозиції; план змісту та вираження. Загальна характеристика граматичної структури англійської мови.
2. Морфологія. Місце морфології в граматиці. Парадигматичне та синтагматичне вивчення морфології: поєднання морфем: морфемна структура слова; типи морфем та їх комбінації. Традиційна класифікація морфем. Класифікація морфем за дистрибуцією.
3. Слова. Основні частини мови: іменник, дієслово, прикметник, прислівник. Основні граматичні форми, значення та функції основних частин мови. Класифікації в межах окремої час-

- тини мови з урахуванням форми, значення чи функції. Основні граматичні категорії часу, числа, виду, роду та їхнє вираження через різні частини мови. Функціональні частини мови.
4. Основні поняття синтаксису. Загальні характеристики синтаксису. Основні поняття синтаксису: синтаксична одиниця, синтаксична форма, синтаксичне значення, синтаксичні зв'язки: координація, субординація, предикація.
  5. Словосполучення. Визначення та основні характеристики словосполучень. Класифікація словосполучень. Підрядні словосполучення: іменникові, дієслівні; предикативні словосполучення.
  6. Речення. Основні напрямки у вивченні речення: методика безпосередніх складників, опозиційний аналіз, конструкційний аналіз. Графічна репрезентація елементів речення. Типи речень.

Блок 6. Теорія та практика перекладу

1. Проблематика перекладознавства
2. Сутність процесу перекладу
3. Предмет перекладознавства в європейських лінгвістичних школах
4. Мова, культура, переклад
5. Погляди мовознавців на проблему перекладності
6. Моделі перекладу
7. Професійна діяльність перекладача
8. Типи відповідників при перекладі. Еквівалентність, адекватність та точність перекладу
9. Особливості перекладу текстів різних жанрів
10. Переклад креативних текстів
11. Вплив сучасних технологій на перекладацьку діяльність
12. Засоби автоматизації перекладу

Блок 7. Література Англії

1. Anglo-Saxon literature of the 7th - 11th centuries. Introduction. The dating and periods of English literature. The dawn of the English literature: Anglo-Saxon literature of the 7th - 11th centuries.
2. Epic poem "Beowulf" as the foundation stone of English literature. Works of Caedmon and Cynewulf. Venerable Bede and his "History of the English Church". Alfred the Great and "Anglo-Saxon Chronicle".
3. Anglo-Norman literature. English Literature of the Norman period (12-13 centuries). Romances, fables and fabliaux. Celtic legends as the source novels about knights of King Arthur. "Le Morte d'Arthur" by Thomas Malory.
4. Pre-Renaissance period of English literature. Geoffrey Chaucer as the founder of the new literary language. The merit of his "Canterbury Tales". English literature of the 15th century. Folk songs and ballads.
5. Literature of English Renaissance. Short review of the Renaissance. The image of man in Renaissance art. Life and works of Sir Thomas More. His "Utopia" and its humanist ideas.
6. English Renaissance poetry. The fashion for sonnets. Thomas Wyatt and his authentically English sonnets. Metaphysical poetry by Edmund Spenser.
7. Achievements of the "University Wits". Development of drama. Tragedies by Christopher Marlowe as an outstanding expression of the Renaissance humanism. Literary career of William Shakespeare. Dating of his works. The distinguishing features of his histories, comedies and tragedies. Shakespeare's sonnet cycle. His overall contribution to the development of English literature.
8. Reflection of classicist principles in comedies by Ben Jonson; their merit for the development of English drama. English literature of the Revolution and Restoration. Short historical review. The development of the pamphlet. "Paradise Lost" by John Milton and its revolutionary ideas.

9. Literature of English Enlightenment. Short historical review. The development of the press. Essays by Joseph Addison and Richard Steele. Realism and satire. The merit of pamphlets by Daniel Defoe. His "Robinson Crusoe" as the book for all times, its main ideas. Literary career of Jonathan Swift. His "Gulliver's Travels" as an outstanding satire on mankind.
10. The peak of the realistic Enlightenment novel in England. Domestic and didactic novels by Richardson, Fielding, Smolett. Plays by Robert Sheridan as the best achievement of the Renaissance drama. The trend of sentimentalism as expressed through the works of William Goldsmith and Robert Stern. English Enlightenment poetry. Classicist tendency in the works of Alexander Pope and the democratic spirit of Robert Burns's verse.

Список рекомендованої літератури

Література з лексикології

1. Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н.Н. Лексикология английского языка. – М.: Дрофа, 2001. – 288 с.
2. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. – Вінниця: Вид-во Нова книга, 2003. – 160 с.
3. Soloshenko O.D., Zavorodniev Yu. A. Lecture Notes On English Lexicology. – Lviv: Ivan Franko Lviv State University, 1998. – 228 p.
4. Квеселевич Д.І., Сасіна В.П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. – Вінниця: Вид-во Нова книга, 2001. – 126 с.

Література зі стилістики

1. Мороховский А.Н., Воробйова О.П., Лихошерст Н.И., Тимошенко З.В. Стилистика английского языка. – Киев, 1991.
2. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка. – М., 1990.
3. Кухаренко В.А. Практикум з стилістики англійської мови. – Вінниця, 2000.
4. Скребнев Ю.М. Основы стилистики английского языка. – М., 2003.
5. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз. – Вінниця, 2004.

Література з історії англійської мови

1. Арсеньєва М.Г., Балашова С.П., Берков В.П., Соловьева Л.Н. Введение в германскую филологию: Учебник для филологических факультетов. – М.: ГИС, 2000. – 314 с.
2. Левицький В.В. Основы германистики — Вінниця, Нова книга, 2008. - 528 с.
3. Левицький В.В., Кійко С.В. Практикум до курсу «Вступ до германського мовознавства». – Вінниця, НОВА КНИГА, 2003. – 192 с.
4. Хлебникова И.Б. Введение в германскую филологию и история английского языка (фонология, морфология): Учеб. Пособие. – 3-е изд., исправ. – М.: 2001. – 184 с.
5. Верба Л.Г. Історія англійської мови. Навчальний посібник для ВНЗ. - 2006., 296 с.
6. Burnley David The History of English Language: A source book. - London and New York: Longman, 1992. - 370 pp.
7. Fischer Olga The Syntax of Early English. - Cambridge: Cambridge University Press.- 2000. - 341 pp.

Література з теоретичної фонетики

1. Парашук В.Ю. Теоретична фонетика англійської мови. - Нова книга, Вінниця, 2005. (pp.125-154, 14-26)
2. Соколова М.А. и др. Практическая фонетика английского языка. - М., 1997.(pp.22-132)
3. Соколова М.А. Теоретическая фонетика английского языка. Практикум. – М., 2001. (pp. 21-79)
4. Sokolova M.A. and others. English Phonetics. A theoretical course. - М., 1991.(pp. 39-90)

5. Yanson V. and others. A practical Guide for learners of English. – K., 2002.(pp. 8-19; 21- 23;)

Література з теоретичної граматики

1. Алексеева І.О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови. Навчальний посібник для ВНЗ. - 2007. - 328 с.
2. Харитонов І.К. Теоретична граMATика сучасної англійської мови. Навчальний посібник для ВНЗ. - 2009. - 352 с.
3. Blokh, M.A Course in Theoretical Grammar. - Kiev: Vyshcha Shkola, 2000.
4. Delahunty, Gerald Patric. Language, Grammar, and Communication: a Course for Teachers of English. – McGraw-Hill, Inc., 1994.

Літератури з теорії та практики перекладу

1. Василюк І.М., Рудик І.М. Основи теорії і практики перекладу. Навчальний посібник. – Житомир: ПП Перегуда, 2006. – 120 с.
2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. -Вінниця. «Нова Книга», 2001 -448 с.
3. Лапочка В.О. Курс теорії і практики перекладу: навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів. - Полтава, 2010. 40 стор.
4. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мова). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2006. – 157 с.
5. Мірам Г.Е. та ін. Основи перекладу: Курс лекцій; Навчальний посібник - К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. - 240 с.
6. Семенов А.Л. Современные информационные технологии и перевод: учеб. Пособие для студ. Перевод. фак. высш. учеб. заведений /А.Л.Семенов. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 224 с.

Література з літератури Англії

1. Алексеев М.П. Из истории английской литературы. М., Л., 1960.
2. Алексеев М.П. Средневековая литература Англии и Шотландии. М., 1984.
3. Аникин Г.В., Михальская Н.П. История английской литературы. М., Высшая школа, 1975.
4. Ивашева В. Английский реалистический роман 19 века в его современном звучании. М., Худ. лит., 1974.
5. Література Англії 20 ст. За ред. Шахової К.О. Навч. пос. К., Либідь, 1993.
6. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література 19 ст. Доба Романтизму. Підруч. К., Заповіт, 1997.